

Рета М. В.

доцент каф. ЕА і О, к.е.н., доцент, НТУ «ХП», м. Харків

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Динамічний розвиток світової економіки вимагає розробки нових інструментів, методів та принципів управління для найповнішої адаптації підприємств до мінливого конкурентного середовища. Сучасні підприємства вже не мають можливості розвиватися шляхом спроб і помилок, бо конкурентоспроможність підприємства досягається шляхом їх готовності до інноваційних змін завдяки добре організованій системі планування та управління.

Проблеми обліково-аналітичного забезпечення інноваційного розвитку підприємств висвітлювалися у роботах зарубіжних та вітчизняних вчених, таких як І. Ансофф, П.Й. Атамас, М.В. Володькіна, В.Г. Герасимчук, С.Ф. Голова, К. Друрі, С. Каплан, О.Е. Ніколаєва, М.С. Пушкар, Б. Райан, В.Р. Шевчука, М.Т. Щирби та інші. Окремо розглядалися питання обліку та аналізу інноваційних процесів в роботах О. Бородкіна, В. Ткача, А. Пустовіта, Є.Н. Мниха, Ю.С. Цал-Цалко, М.Г. Чумаченка та ін. Проте питання взаємодії усіх підсистем управління підприємства та створення відповідної системи обліково-аналітичного забезпечення інноваційної діяльності залишаються недостатньо дослідженими.

У той же час, у світі, де власник інформації вирішує ключові питання на ринку, належне обліково – аналітичне забезпечення стає запорукою ефективного здійснення інноваційної діяльності.

На сьогоднішній день, основною системою, яка формує інформаційне середовище господарюючого суб'єкту, є бухгалтерський облік, проте

бухгалтерська інформація носить ретроспективний характер і призначена для задоволення інформаційних потреб про загальний фінансовий стан господарюючого суб'єкта. Крім того, бухгалтерський облік ґрунтується на формалізованих показниках, що обмежує його інформаційні можливості щодо якісної характеристики діяльності підприємства та визначення впливу факторів зовнішнього середовища, в наслідок чого на основі бухгалтерської інформації не можливе вимірювання рівня конкурентоспроможності та потенціалу підприємства. Проте, напрямок сучасного підприємства до інтеграції у світове товариство призводить до необхідності формувати облікову інформацію підвищеної якості та корисності. Зміщення ролі обліку у бік питання формування та контролю процесу реалізації стратегії потребує фундаментальних змін в методології обліку та розширення його функцій, які мають включати у себе елементи та специфічні методи стратегічного обліку.

Обліково-аналітичне забезпечення формується поетапно, спираючись на аналіз інформації про ключові бізнес-процеси, забезпечуючи таким чином комунікацію та координацію між усіма складовими системи управління підприємства, доповнюючи та розширюючи її можливості.

На відміну від існуючого фрагментарного обліково-аналітичного забезпечення, яке притаманне сучасному розвитку облікових процесів на підприємстві, обліково – аналітичне забезпечення інноваційно спрямованих підприємств має реалізувати відповідну систему моніторингу стратегічного розвитку підприємства.

Тому, на наш погляд, інформаційні системи бухгалтерського, фінансового, податкового, управлінського обліку мають створити підґрунтя для формування цілісного обліково-аналітичного забезпечення діяльності підприємства та, зокрема, інноваційної діяльності. У той же час, пріоритетним напрямком системи обліково-аналітичного забезпечення підприємства має стати задоволення інформаційних потреб стратегічного менеджменту, а саме: облік ключових факторів успіху; формування стратегічної звітності; облік в динаміці індикаторів внутрішнього середовища підприємства.

Результатом функціонування цілісного обліково-аналітичне забезпечення має бути формування низки інформаційних показників завдяки яким можливо буде виявляти конкурентні позиції підприємства та приймати рішення щодо подальшого розвитку підприємства. На відміну від суто бухгалтерської інформації обліково-аналітична система підприємства оперує таким набором специфічних методів, як: методи моніторингу конкурентної позиції (аналіз трендів за певними параметрами), динаміки вартості підприємства, методи стратегічного ціноутворення та калькулювання, методи стратегічного позиціонування, методи планування та гнучкого бюджетування, система збалансованих показників (BSC), методи стратегічного та системного аналізу, моделі доданої вартості (EVA), індикатори для відстеження необхідності зміни стратегії, формування сигнальних індикаторів для виявлення проблем та інші.

Розвиток обліково-аналітичного забезпечення є одним з важливих факторів успіху підприємства в конкурентній боротьбі, проте його втілення на підприємстві на сьогоднішній день визначається двома ключовими факторами: 1) формуванням загальної системи стратегічного менеджменту підприємств, що потребує переосмислення сучасних підходів до управління; 2) наявність фахівців, які зможуть забезпечити впровадження та функціонування системи стратегічного обліку на вітчизняних підприємствах.

Література:

1. Попович В. І. Теоретичні основи організації стратегічного обліку на підприємствах // В. І. Попович - Вісник Національного університету водного господарства та природокористування - Випуск 1(61) – 2013 -. Серія «Економіка» - С. 187-192

2. Семанюк В.З. Формування підсистеми стратегічного обліку в умовах ринкових відносин / В.З. Семанюк // Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. пр. – Вип. 11 (114) / наук. ред. І.Г. Манцуров. – К., 2010. – С.59–64.